VIII. évfolyam. Celldömölk, (Kis-Cell) 1906. szeptember 2. 36. szám.

Kemenesvidék

KÖZERDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KIS CZELL és VIDÉKE".) Megjelenik minden vasárnap. („KIS-CZELL és VIDÉKE".)

Előfizetési ár:
Egy évre . . 8 kor. | . . 2 kor. —
Fél évre . Egyes szám ára — „ 20

Felelős szerkesztő:
Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Celldömölk, „Sas"-szálloda, 5-ös számu szoba. — Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindennemü küldemények.

Az orosz forradalom tanulságai.

Ismét ki tudja hányadszor sikerült leverni az orosz forradalmi mozgalmat. Mikor e sorokat irjuk, szélesedik van a fehér cár birodalmában, seregszámra végeztek ki a zendülő katonákat és az izgató polgári elemeket, zsufolásig teltek meg a börtönök a szabadság harcosaival és a nagy Szarmátsikságon végighuzódó országutakat rábláncra füzött csoportok népesitik be; Szibéria felé visz az ut.

Ami a mult hetekben Oroszországban történt, az nem volt egyéb, mint egy felette érdekes és véres részlete annak az általános forradalomnak, amelyben az elnyomott orosz népnek a tudósok, az intelligencia és a nemesség egy részének segitségével végre is sikerülni fog az autokrácia járma alatt nyögő Oroszországból egy szabad, modern jogállamot teremteni.

Akik a muszkaszabadságért harcolnak, azok már századok óta megszokták a börtönt és a puskapor szagot s bármilyen kegyetlenséggel nyomta is el a zsarnoki hatalom a legujabb zendüléseket, ez nem fogja — visszarettenteni a további harctól az orosz szabadság avatott bajnokait.

Tanulsága a legujabb forradalmi mozgalmaknak az, hogy a nemzetközi alapon szervezett szociáldemokrata munkásság szoros fegyverbarátságra lépett a földhöz s a hazához ragaszkodó parasztsággal, nemkülönben a hazafias orosz intelligenciával és a nemességgel.

Együtt vannak a szabadságért harcok táborában a legkülömbözőbb elemek, amelyek más időkben talán halálos ellenségekként állanának egymással szemben; de most, amidőn a közös nagy ellenség, a cári és a főpapi autokráciával kell megküzdeni, együtt vannak mind egy táborban.

Nagy szerepet játszik az orosz forradalmi mozgalomban egy magyjelentőségü, modern idea, mely Magyarországon is felette aktuális kezd lenni. A székkergetett dumának szociálista, radikális és demokrata tagjai, hogy megnyerjék a forradalom ideájának a százmilliónyi orosz parasztságot: követeléseiknek homlokterébe illesztették a — földkérdés megoldását.

Harcot üzentek a nagybirtoknak, a kötött birtoknak, a cári urodalmaknak s az egyháziaknak, követelvén azok parcellázását és olcsó áron a parasztok között való felosztását. Európaszerte ebben kulminál az agrár szociálista kérdés, amely nálunk is Damokles kardjaként függ tár sadalmi és birtokrend felett. De olyan határozottsággal és erővel, mint Oroszországban, sehol még nem domborodott ki a — világreformek ezen programmpontja.

Ugyannyira, hogy a sarokbaszoritott cár és kormánya egy kiáltványban tudatták a néppel, hogy cári birtokok egy részét, amelynek terjedelme több százezer négyzetkilometerre rug, parcellázni

A nagybirtok s a kötött birtok parcellázását abban a kötelező formában, — amelyben azt az orosz reformerek hirdetik, elfogadni nem igen lehet.

De el kell ismernie minden szociológusnak és közgazdásznak, bármilyen konzervativ álláspontot foglaljon is el, hogy méltányos és a magánérdekek kárositása nélkül keresztülvihető parcellázásban szociális kérdés megoldásának egy jelentékeny részlete van. Ha a minden oroszok cárja, akit lázadások és bombavetések nem tudnak eltériteni az autokrata irányától, magáévá teszi a parcellázás eszméjét: akkor bizvást magáévá teheti ezt a magyar állam is.

Igenis szükség van körültekintéssel végrehajtott parcellázásra, hogy a földéhes nép, mely nálunk is oly annyira hajlik már a felforgató tanok felé, legalább részben egy kis földhöz jusson, hogy többen legyenek azok, akiket nemcsak a nyelv és szivük érzése, hanem a termő és életadó anyaföld kössön minden láncnál — erősebben a sokat hányatott hazához.

TÁRCA.

A tacskó.

— Irta: BENDA JENŐ.

— Most már elég volt, mert igazan megharagszom — mondta a leány. S már is haragudott. Hal ány, finom metszésü arca kigyuladt s szikrázó szemekkel nézett az urakra.

Az urak azonban nem vették komolyan ezt a neheztelést. Még gunyosabban kacagtak s a szemükkel hunyorgattak. A budai kis korcsma a hegynek emelkedő udvarán, melyre lépcsőn kellett fölmenni, mert egy szinben volt a ház erszével, mulatott ez a társaság. Három középkoru előkelő férfiu, typusai azoknak, a kik hivatásból nem házasodnak meg, és egyre fokozodó jövedelmüket az élet lehető legtökéletesebb kiélvezésére elköltik. Ruhára, jó vacsorára, szép szeretőre. A leányon s az előkelő urakon kivül még egy ifju ember ült az asztal mellett. A tacskó amint itt nevezték. Első éves jogász. Testvér öccsse annak az urlembernek aki a leányt ebbe a társaságba vezette.

Éjfél felé jart az idő. Rajtok kivül nem is volt már vendég a virágzó akacok alatt. Az asztalon egy sereg üres és félig üres vörös-boros üveg sorakozott. Nagyon magas fokig emelkedett a hangulat.

A leány lilaszinü könnyü bluzban, bordó kalapban ül az asztalfőn. Finom fehér ujjai közt idegesen tördeli az asztalon szét szórt szaraz kenyér héját. Szolid, bájos megjelenésü hölgy volt, egészen fiatal, felületes szemlélésre tisztességes asszonynak tarthatta volna akárki. Csak gyakorlott szem fedezett föl az ajkain egy kevésbe piros festéket, a szemöldökeinél pedig némi kormozó szemet. Viselkedésében azonban nem volt semmi kivetni való. Most is egy szalon dáma előkelőségével utasitotta rendre az urakat:

— Maga különösen szégyelhetné magát! — fordult a jobbján ülő gavalérhoz. — Az öccsse előtt szégyelje magát! Ilyen beszédek!

S fejével az asztalvége felé intett. Ott ült a tacskó. Az ajkai keményen összeszoritva, sápadt arccal merdt maga elé. Mintha erőszakkal fojtana magába egy nagy belső felindulást.

A leány szomszédja kacagott:

— Hja a tacskó! Ne bántsd szivem! Az most jarja az iskolát! Neked nem art ha okulsz egy kicsit! Megállj mondok egy masik históriát az még jobb, mint az első!

— El ne mondja mert itt hagyom magukat!

— Tatata!, tatata! Nevetni fogsz! Tehát ide figyelj! Volt egyszer egy öreg pap és annak volt egy fiatal gazdaasszonya . . .

A leány haragosan fölugrott:

— Jöjjen Pista! Menjünk!

Az urak harsogó kacagással kisérték őket. A tacskó meg a leány azonban egész komolyan elmentek. Az udvar tulsó oldalán egy rozzant kugliző volt. Ennek a félszere alá huzódtak. Egymás mellé telepedtek le. Hallgattak A leány szinte elveszett egy sarok árnyékos foltjában. — Kényelmesen elhelyezkedett. Kéjes érzéssel élvezte a beállott csendet és félyhomályt. Amikor

RETAY és BENEDEK

Oltarépitő és templomberendezési műintézete, egyházi szerek és zászlók gyára, elvállal templomok teljes berendezését, felszerelését, kifestését és kikövezését.

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 59. SZ.

Nemzetgazdaság és alkohol.

— Irta: Dr. Dóczi Imre. —

Mindenki előtt ismeretes, hogy a mértéktelen alkoholélvezet mennyire káros. A tudomány az utolsó években most már világosan bebizonyitotta azt is, hogy az u. n. mértékletes szeszfogyasztás is mérhetetlen károkat okoz, ugy az egyénnek, mint az egész társadalomnak. Az elismert nagyhirü tudósok egész sora kétségbevonhatatlan bizonyitékokkal igazolta, hogy már a mértékletes alkoholadagok is sulyosan befolyásolják az egyén egészségét, a faj fejlődését, az egész emberiség szellemi, erkölcsi és gazdasági haladását. Mivel a szeszes italok ugy mértékletes, mint mértéktelen élvezete általánosan elvan terjedve és annak romboló hatása minden téren érvényesül, egészen természetes, hogy az alkoholkérdésnek nemzetgazdasági jelentősége is nagy horderejü és az alkoholizmus elleni mozgalom szempontjából annak megvitalása elsőrendü fontossággal bir.

A szeszes italokra kiadott összeg improduktiv és haszontalan kiadás és mivel a népesség legnagyobb része — mondhatni 90 százaléka — kis emberből, munkásokból áll, azoknak háztartását az alkoholra forditott összeg minden haszon és előny nélkül aránytalanul megterheli.

Az állam a társadalom egyeseknek összességéből áll s igy az egyeseknek rossz gazdasági helyzete leszállitja az egész állam gazdasági niveauját. Igen pontos statisztikai adatok mutatják, hogy a munkásosztály keresetének $^1/_5$, $^1/_4$ részét, sőt sok helyen a felét adja ki szeszes italokra, tehát jóval többet, mint lakásra és élelmezésre. Ennek következménye, hogy az életviszonyok rosszabbodnak, az alkohol káros befolyása rontja a keresetet és munkaképességét, szegénységet, nyomort szül. Amerikában és Angliában a hivatalos kimutatásokban a pauperismus okai között 75—90%-kal, Németországban 56% kal, Stockholmban 51—7% kal szerepel az alkoholizmus, ugy hogy Helsingius méltán mondhatta az iszákosságot a szegénység anyjának és joggal sorolható a szociális baj főokozói közé.

Az alkoholizmus nemcsak közvetlenül rontja meg a nép jólétét és dönti az embereket nyomorba, hanem az által is, hogy tönkreteszi az egészséget, elkorcsositja az utódokat és közvetve s közvetlenül okozója a büntetteknek. Az elmebetegek mintegy 69 százalékánál az alkoholizmus szerepel mint kórok, a büntetteknek pedig több mint felét alkohol hatása alatt követik el az emberek.

Az államnak nemcsak az okoz kárt, hogy a szeszes italok által egészségünkben gazdasági és erkölcsi épségünkben megtámadott produktiv munkára képes emberek millióit veszti el, hanem az is, hogy ezeknek legnagyobb részéről az államnak vagy a társadalmi jótékonyságnak kell gondoskodnia. A szegény ügy, lelencügy, börtönök és fegyházak, kórházak és elmegyógyintézetek, epileptikusok, gyöngeelméüjek, és hülyék intézeteinek, a közrendnek fentartása mind oly kötelezettséget ró az államra, amelynek teljesitését legnegyobb részben az alkoholizmus teszi szükségessé. Vegyük mindehhez a munkaképesség csökkenését, a balesetek óriási számát, az élettartam rövidülését s a világ lesz az a borzasztó kép, amelyet az alkohol romboláseszközeit a közügyének kell megtennie! a figyelmes szemlélő elé.

Az alkohol élvezet nemzetgazdasági kára abban, is nyilvánul, hogy a népességtől óriási mennyiségü gabonát von el. Egy rossz termés valóságos nemzeti csapással ér fel és a nép mégis milliárdokat érő gabonát fogyaszt el szeszes italok alakjában s vonja azt el a táplálkozástól.

A gazdasági helyzet szempontjából kell megitélni azt viszonyt is, a mely az alkoholipar és a munkaszolgáltatás. illetőleg a munkabérek között fenáll. A statisztika bizonysága szerint az alkoholipar az, mely tőkebefektetését véve tekintetbe, a legkevesebb munkásnak ad kenyeret, és a legrosszabb munkabérrel köti le a munkásokat, viszont azonban a legnagyobb nyereséggel jár. Ha az alkoholra kiadott összegeket egyébb célszerü és hasznos ipari vagy mezőgazdasági célokra forditanák, legalább is 5 millió ember nyerne foglalkozást és ezzel meg volna könnyitve a munkanélküliség kérdésének megoldása.

Mindezekkel szemben azt az ellenvetést hallani leggyakrabban, hogy az állam nem mondhat le és nem nélkülözheti a szeszadó jövödelemből befolyó milliókat. A tény pedig az, hogy minél jobb módu a nép, annál nagyobb összegeket fizet egyenes adóban s minél inkább áldoz az ivásnak, annál kisebb azoknak száma, akik egyenes adókat fizethetnek.

Az alkoholizmus szociális és gazdasági pusztitásait tapasztalva, önként tolul előtérbe az a követelés, hogy az alkoholizmus elleni küzdelem ne csak a társadalom egészségügyi vagy ethikai mozgalma legyen, hanem ismerje az állam is kötelességeit és feladatait, a melyek e kérdés megoldásában reá várnak. És éppen nemzetgazdasági szempontból kell részt vennie az alkoholfogyasztás és az általa okozott károk csökkenését. megszüntetését célzó actióban.

Az államnak, mely az egész nép jólétét van hivatva előmozditani, és amely nem akarja, hogy a népek világversenyében visszaszorittassék, nem szabad az alkoholellenes küzdelmet a társadalom magánügyének hagynia és a harcot tisztán a társadalmi egyesületekre bizni. Azt az állam, a közügyének kell megtennie! Csak az olyan állam lehet erős és szilárd, a melynek testileg, szellemileg erős, ép és egészséges polgárai vannak, ilyenek megteremtéséhez pedig mindenekelőtt ki kell küszöbölnie azokat a tényozőket, a melyek a degeneratiót, az erkölcsi és testi elfajulást elősegitik. És e téren nem is tisztán egészségügyrendőri ténykedésekre van szükség, mint inkább egészséges szociális viszonyok létesitésére.

Messzemenő munkásvédelem, a lakosság élelmezési s lakásviszonyainak, a szegény és árva ügynek helyes rendezése, munkásbiztositás, stb. lesznek azok a tényezők, amelyek nagy mértékben fognak hozzájárulni — az egyéb direkt állami intézkedések mellett — az alkoholvész csökkentéséhez, Mindezen intézkedések kivitelére és az egész állami beavatkozás helyes irányitására megfelelő hivatalos forumot kell teremteni és az egész államgazdaságnak az egészségügyi, a kereskedelmi, gazdasági és adópolitikának egyaránt magán kell viselnie az alkoholelleni harcnak legalább némi jellegét!

---

felnézett szeme a tacskó izzó pillantásával találkozott. Ez a mohó, sárgás tekintett zavarta egy kissé.

— No Pista! Miért ül ily csendesen? Beszéljen valamit!

A tacskóból kitört a visszafojtott indulat:

— Parasztok! Durva parasztok!

— Haragszik rájuk?

— Haragszom.

— Miért?

— Mert bántották magát. Mondja! miért türi? Miért nem hagyja itt őket egészen.

A leány hallgatott. Erre bajos volna felelni. Mondhatta volna, nem hozzájuk, hanem a finom ruhámhoz, a ragyogó gyürümhez, a szép lakásomhoz ragaszkodom. De ezt nem mondta. Csak sóhajtott s maga elé nézett a semmibe.

— Én nem tudom ezt nézni! — folytatta a fiu fokozodó izgalommal. — Ilyen leány mint maga . . . S azok ott . . . Hagyja itt őket! Hagyja el örökre őket!

A leányra különös hatással volt ennek a gyermek-fiunak szenvedélyes könyörgése.

— Hiszen ha az ugy lehetne! — suttogta s a lelke legrejtettebb legtitkosabb zugaban megmozdult valami.

Rég eltemetett érzés, határozatlan vágy. Egy eltévesztett élet felett való bánat.

— Lássa: — mondta a felindulástól rekedt hangon a tacskó — Én nem régen ismerem magát. De szeretem és megtudnék halni magáért. Jöjjön velem!

— Ugyan hova? — kérdezte a leány és elmosolyodott.

— Még magam sem tudom. Majd meglátom. Nem vagyok már gyerek. Van érettségi bizonyitványom, csak akad valamilyen állás. A postanál vagy a vasutnál. Vagy segédjegyzőnek megyek el, valahova falura. Legyen a feleségem. meg tudok keresni annyit, amennyiből megélünk. Meglássa, hogy megkeresek annyit. És boldoggá teszem. A legtitkosabb óhajtását is kilesem és minden ugy lesz, ahogy maga akarja. No ugye megteszi? Itt hagya ezeket! Velem jön!

A leány már nem mosolygott. Köny szökött a szemébe, ugy hatott rá ez a zagyva, értelen beszéd. Mennyi meleg, remény, aranyos abrand van ennek a fiatal fiunak a beszédében! Milyen batorsággal akarna szembe szállni minden bajjal, minden akadállyal! Bizonyos annyi gyöngédséggel nyult a fiu keze után s arra gondolt, mennyi keserü kudarc szükséges ahhoz, hogy ez a bizakodó légvárakat épitő lélek beletörjön a lehetőségekkel számitó kicsinyes élet örlő malmába.

A tacskó megreszketett mikor a leány kezének az érintését érezte:

— No mondja, hogy igen! Mondja, hogy belegyezik!

A leány azonban szomoruan felelt:

— Nem! Az lehetetlen!

— Pista! Sári! — hova az ördögbe tünt ezek! — hangzott az asztal felől.

— Később maga is mosolyogni fog azon, amit ma este mondott, . . . — mondta a leány — Es azt fogja mondani, hogy igazam volt. Jó leány. Okos leány voltám.

A tacskó felelni akart, de hang nem jött ki a száján. A leány pedig hirtelen egy forró csókot nyomva az ajkára, felugrott:

— No gyere! Menjünk! már keresnek!

— Hollá! Éljen! kiáltották az urak mikor a lila bluzt s a nyomába botorkáló tacskót meglátták.

— Sári hallgasd csak! Volt egyszer egy öreg pap s annak egy fiatal gazgaasszonya . . .

A leány elmélázó, zavart tekintete, a tacskó biborvörös színe nem tünt fel senkinek . . .

Álom.

Miért, hogy oly rövid volt az álom
S nem alhatám már a rózsaágyon?
Miért kelett korán felébredni,
Mért nem tudtám felőled álmodni? . . .
Rövid volt az álom, de annál édesebb,
Bű-báj varázsánál százszorta kedvesebb:
Éjfekete hajad a vállamra omlott,
Két liliom-karod átölelve tartott;
Korallpiros ajkad csókot nyomott számra,
Elszéditett szemed csábító sugára . . .
Némán átöleltél, csókod fogva tartott,
Lábadhoz borultam . . . szép ajkad kacagott . . .
Szólani akartam, hallgatásra inttél,
Forrón átöleltél . . . s mint szellő eltüntél.
Felébredtem . . . elrepültél, messze voltam tőled,
Mért is nem tudtam aludni s álmodni felőled?

Hableány.

UJDONSAGOK.

— **A vármegyéről.** Horváth Dezső vármegyei főjegyző, akit Herbst Gézának alispánná történt megválasztása alkalmával választottak meg főjegyzővé, beadta lemondását állásáról s nyugalomba vonul. Horváth Dezső 1872. év óta szolgálja a vármegzét, így eléggé rászolgált a nyugdijra. — A vármegyei főjegyzői állás betöltése tárgyában már volt értekezlet Szombathelyen, ezen Radó Gyula szombathelyi szolgabiró jelöltsége mellett foglaltak állást. A lemondás folytán megüresedett főjegyzői állást valószinü a decemberi közgyülésen töltik be.

— **Ünnepség Szombathelyen.** A Szombathelyen e hó 8-án és 9-én tartandó zászlóavatási ünnepély, áruminta-kiállitás és tulipán-vásár iránt megyeszerte nagy az érdeklődés és kedvező, jó idő esetén előreláthatólag rengeteg ember fog az ünnepélyen részt venni. Az eddigi hirek szerint Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter is résztvesz az ünnepélyen, aki egyszersmind védnöke is az ünnepélynek. Azon esetre, ha Kossuth Ferenc nem lesz akadályozva az ünnepségre való eljövetelében, Kossuth szeptember 8-án a 1,42 órai gyorsvonattal érkezik Kiscell állomásra.

— **A tüzoltóság köréből.** Pletnits Ferenc dr., a kiscelli önk. tuzoltó-egylet elnöke az egylet kebelében fenálló diff renciákra való tekintettel a héten beadta az elnökségről való lemondását. Akik ismerik dr. Pletnits Ferencnek a közügyek terén való igazán önzetlen munkásságát, azok mindenesetre meg fogjak érteni Pletnits Ferencnek a tüzoltó-egylet elnökségéről való lemondását. — Mi a magunk részéről sajnálattal vesszük tudomasul, hogy a tüzoltó-egylet elnöke beadta lemondását, mert ő teljesen távol all az egylet kebelében felmerült differenciák előidézésétől. Aki azokat előidézte, aki miatt a zavarok vannak, az nem más, mint az agyonszeretett főparancsnok, aki azonban lapul, mint a béka a füben s épenséggel nem akarja észrevenni, hogy a tüzoltó-egylet szivesen venné mielőbbi távozását. Amely percben Palovits főparancsnok ur kegyes lesz a tüzoltó-egylet főparancsnoki állását elhagyni s az egylet tagjai nem lesznek kénytelenek az ő pöffeszkedését nézni, nyomban helyreáll a béke a tüzoltó-egyletben és ez az emberbaráti intézmény teljesiteni fogja magasztos hivatását. Ellenkező esetben pedig feloszlik.

— **Vasutasok panasza.** Vasutasok köréből vettük az alábbi panaszos sorokat;

A folyó évben 20 középiskolai hely volt üresedésben a magy. kir. allamvasutak szegedi, kaposvári és szatmarnémeti internátusokban. Ugy hisszük humanus célzattal létesitették az internátusokat, melyekbe exponált lakóhelyen állomásozó, szegénysorsu vasuti alkalmazottak gyermekei volnának felveendők. De aki a vasuti administrációt ismeri, tudhatja, hogy az ilyen jóléti intézmények a vasutnal más célt szolgalnak. A felvétel, kinevezés, előléptetési rendszer, jutalmak, segélyek és egyébb kedvezmények mindmegannyi a kalmas talaj ott a protekció burjánzására. Ilyen az internátusi intézmény is. A régi rendszer hivei még nem pusztultak el. Ezek mint zsarnokok ülnek most is a szegény alkalmazottak nyakán. Nyilványos pályázatot hirdetnek az üresedésbe jött alig 20 helyre s pályázik egypár száz, vagy ezer szegény vasutas ama reményben, hogy számandó nyomoruságos helyzetük Justitia mérlegébe kerül. Kiscelli vasutasaink közül is többen kérvényezték fiuk felvételét. A kérvényezés költségei valamennyi esetben egy kis összeget képviselt. Az anyagi áldozatot megérné, ha gyermekük felvételét elnyerték volna. Midőn azonban valamenyit elutasitották kitört belőlük a keserüség hangja. Vigasztalnánk a kesergőket, ha volna erre alkalmas módszerünk, de — fajdalom — az alábbi tényállás csak fokozza a keservet, A Kiscell—székesfehérvári vonal egyik állomás főnöke arról nevezetes, hogy szivvel lélekkel szolgálta a darabant kormányt. Volt is ezért neki jól jövödelmező állomása, ott vagyont szerzett, most dusgazdag ember, — mellékesen — takarékpénztári alelnök. Vakmerősséggel határos kifejezésekkel gyalázta uj kormányát, felettes hatóságát, alkotmányos 48 as miniszterét. Ezért pár hónapnak előtt *egy kis nyomás* lett volna büntetése, ami áthelyeztetésben nyilványult meg, de egy hatalmas pártfogó minden befolyásának közbevetése megmentette őt és régi állomásán megmaradt. Történetesen e magas fizetésű és ellenőri rangban levő állomásfőnök ur is folyamodott fiának az internátusba való felvétele iránt. E lapok olvasói bizonyára azt hiszik, hogy a fiut, mint gazdag szülők gyermekét nem vették fel. Oh dehogy! Csalódni méltóztatnak Igenis felvették a kaposvári nevelőintézetbe. Hisz' vannak még nagyobb fejü darabantok a mávnal. Varju nem vájja ki a varju szemét. Ez esethez mi nem fűzünk kommentárt, mert a közvélemény ugyis meg fog nyilatkozni. Csupan az illetékes hatóság, a kereskedelmi miniszter ur figyelmét kérjük ez esetre is kiterjeszteni és odahatni, hogy midőn ezer és ezer kisfizetésü, nyomorgó altiszti és szolgai alkalmazottról van szó, akkor ezek ne mellőztesenek egy olyan ember javára, akinek hazafiatlan üzelmei közmegbotránkozasra szolgáltak okot.

— **Választmányi ülés.** A tüzoltó-egylet választmányát ma délelőtt 11 órára a városházához ülésre hivta össze. Bisitzky Ödön alelnök. — A választmányi ülésnek tárgya az elnök lemondása. Ezzel kapcsolatban megemlitjük, hogy a tüzoltó-egylet tagjai Pletnits Ferenc elnökségéhez ragaszkodnak s egy legközelebb egybehivandó közgyülésen nagy demonstrációval ujból meg fogjak választani s felkérik az elnökség megtartására.

— **Az aszfaltirozási** munkálatok megkezdéséhez már serényen folynak az előkészületek a vállalat részéről s valószinü, a munkálatokat holnap megkezdik.

— **Ki nem fizetett ös töndij.** A Gyarmathy féle alap ösztöndijait már hónapokkal ezelőtt megszavazta a bizotsság az arra jogosultaknak, azonban azok maig sem lettek kifizetve. — Igaz ugyan, hogy az egyik ösztöndijat megfelebbezte a bizottság a vallásügyi miniszterhez, de ez nem lehet ok arra, hogy például Porpácy Lajosn k az egyhangalag megszavazott ösztöndijat azért ne fizessék ki, mert a másiké megfelebbeztetett. Reméljük, hogy az ösztöndij végre is az illetékeseknek most már ki fog fizettetni.

Katonai egyéves önkéntesek bármilyen fegyvernemhez teljes felszerelést kaphatnak a legversenyképesebb, leg jutányosabb áron. Kitünő kivitelben, remek szabásban Csatáry Károly polgári és katonai szabónál Szombathelyen.

— **Pénzlopás.** A kiscelli államvasuti pályaudvari vendéglő másodosztályu étterme főpincérétől hétfőn éjjeleddig ismeretlen tettes 160 korona bankópénzt ellopott bezárt fiókjából, melyet a pénztolvaj feltört. A pénz ellopásával az étterem egyik éthordó pincérét gyanusitják, kit a csendőrség le is tartóztatott, de a pénz ellopását nem ismeri be.

— **Országos** barom- és zsibvásár volt tegnap Kiscellben, amely elég élénk forgalmu volt.

— **Szőlővenyige trágya.** A szőlő venyigéjének a szőlőtalaj trágyázására való felhasználására vonatkozólag egy német borász a következőket irja: A szétapritott szőlővenyigének a szőlő talajában való aláásása már sok helyen igen jó hatással volt. A szétapritás azonban sok időbe kerül. — A kötött talajba vitt trágya azt meglazitja, a homokot pedig köti és a termékenységet fokozó televény-humusz réteget szaporitja. Ezenkivül a még el nem korhadt kis venyige darabkák meredek lejtőkön a földnek eső által való lemosását is megakadályozzák. Ha a szőlő venyigéjét elégetjük, a megmaradt hamu a szőlőtők trágyázására igen jó sikerrel használható. A hamut el kell hinteni a talajon és aztán ennek kapálásakor oly mélyen kell aláforgatni, hogy a szőlőtők gyökereire igazán hathasson. Ennek a hamunak az istállótrágya közé hintésére ellenvetést lehet felhozni, hogy a hamu az ammoniákot kiüzi és igy légveszteséget okoz. Ha az egy éves szőlővenyigén férgek petéi vagy álcái vannak, akkor természetesen káros lehet a kihordása és elhintése. A Mosel környékén némely helyen azért hatóságilag tiltva van a szőlő venyigéjét alákapálni, hanem kötelesek a szőlőtulajdonosok azt égetni és a hamut alkalmazni. A szőlővenyige szétapritásához a külföldön szecskavágó alaku apritógépek vannak alkalmazásban, hanem ez csak nagyobb birtokosuknál célszerü. Kisebb birtokosok társulva, vagy szövetkezve szerezhetik be. Legcélszerübb a venyigét zuzni vagy megőrölni s állatainkkal feletetve, a szőlőben mint trágyát alkalmazni.

— **Zárfeloldás** Ausztriában az eddig szarvasmarhák bevitelére fenálott zár feloldatott, — szarvasmarhák szállitása tehát a kiscelli vasutállomásról akadály nélkül eszközölhető.

— **A honvédruha reformja.** A magy. kir. honvédség ruházatán nagy változások történtek. A hadsereg Rendeleti Közlönye publikálja a legfelsőbb helyen szentesitett ruhareformot, amely általánosságban azonnal életbe lép, kivételt tesznek a legénységi bluzok, amelyeket csak az ugynevezett békekészlet átalakitása után, továbbá a dolmányok, amelyeket legkésőbb 1907 november elsejétől kell majd viselni. A régi attilákat és bluzokat a tisztek és hivatalnokok 1908 végéig viselhetik el. Azoknak a tartalékos tiszteknek akiket bezárólag 1905 január elsejéig neveztek ki, szolgálati kötelezettségeik idejére nem kell dolmányt csinnáltatniok. — A gyalogsági bluz és dolmány sötétkék posztóból való és hasonlit a közös hadsereg ruhájához. A bluzon meggyszinü a paroli s elől 4 gombja van. Zsinorzat egyáltalán nincs rajta. A dolmány elején két sor gomb van, a legénységin 2—2, a tisztekén 8—8 gomb. A legénységi gallér szélét rákvörös, a tisztekét arany zsinor szegélyezi. A dolmány ujján alul szintén van zsinorzat. A tisztek, hadbirák, allatorvosok és karmesterek fekete bluz- és dolmányszövetet fognak viselni, az élelmező tisztek sötétbarnát, az orvosok és mérnökök világoskéket, a számvivőtisztek és a többi hasonló hivatalnokok sötétszürkét, e vivómesterek szürkésfeketét, a törzsfoglárok kékesszürkét és a fegyvermesterek sötétkéket. A ruhareformot nem fogadta kedvezően a magyar sajtó. Azt mondják, hogy a reform külsőleg megfosztja a honvédtisztjeinket magyar jellegétől.

— **Esku alatt kihallgatás a közigazgatásban.** A közigazgatási hatóságok eskükiviteli joga tudvalevően nincs törvényesen szabályozva, csupan egyes konkrét esetekre rendelkezik egyikmásik törvény, vagy miniszteri rendelet, általánosságban azonban ezen a téren egységes joggyakorlat nem fejlődött ki. Erre való tekintettel grófi Andrássy Gyul be'ügyminiszter — a vallás és közoktatásügyi, valamint az igazságügyi miniszterekkel egyetérlőleg — elvi jelentőségu hat tározatban kimondotta, hogy az eskükivitelü jog addig, amig törvényes szabályozást nyer, tágabb értelemben veendő. Igy például a kegyuri ügyekben folyamatba tett közigazgatási biráskodás jellegü eljárás terén az eljáró hatóságoktól, bár erre a törvényes jogszabályban fölhatalmazva nincsenek, a közérdek szempontjából nem vonható meg a gyakorlatban eddig is érvényesitett azon joguk, hogy az eljárás folyamán tanukat esetleg esku alatt is kihallgathassanak. Az 1848. 1849 iki honvédek segélyezése, illetőleg igazolványaik kiállitasa tárgyában kibocsátott Bánffyféle miniszterelnöki rendelet előirja, hogy az igazolás legalább két egyén esku alatti vallomása alapján történhessék. Ily ügyekben tehát a közigazgatási hatósága az esku kivételére föl van jogositva. Fegyelmi ügyekben a tanuk megesketése rendszerint mellőzendő, de szükség esetén az meg van engedve. Anyakönyvezési ügyekben az esku alatti kihallgatásra az anyakönyvezésre vonatkozó jogszabályok irányadók. Törvényesitési ügyekben az utóházaságot kötött egyének esku alatti kihallgatásának törvényszerüsége kérdésében a vallás- és közoktatásügyi miniszter határoz. Mindazon ügyekben, melyekben a közigazgatási hatóság esküdtetésre föl van jogositva, a megesketést az illető egyén tartózkodási helyére illetékes hatóság utján is végeztetheti.

— **Fogas kérdés.** A büntető biró befejezte a tárgyalast s a vádlott és ügyvédje előtt a következő itéletet hirdette ki:

— Óralopással vádolt Hosszukörmü Illés vádlottat bizonyitékok hiányában a lopás vádja alól ezennel felmentem.

Az itélet kihirdetése után odafordul ügyvédjéhez a vádlott s fülébe sugja:

— Ügyvéd ur! ugy-e most már viselhetem az órát? . . .

— **Tanoncul** jó családból való ügyes, szolid fiu, azonnal felvétetik. **Huss László „Vadászkürt“** vendéglőjében **Szombathely,** Hollán Ernő utca.

A már 3... éve a kerékpárvilágot uraló eredeti angol **Halical Premier** s **The Champion** kerékpárakat dupla harang csapagygyal, 3—5 évi jótállassal, minden árfelemelés nélkül, szigoruan az eredeti gyári arakon 12 és 15 koronas részletekre adjuk és **kerékpár alkatrészeket** az egész világon létezo összes kerékparakloz (külső és belso gummik, csengők, lámpák, pedálok, láncok, conusok, csészeket, stb.) óriási forgalmunk következteben

30% árleszállitással

szállitunk vidékre és bárhová.

Elsőrendü Singer varrógepeket nagybani eredeti gyári arban 75 koronatól feljebb adunk.

Láng Jakab és fia

kerékpár és varrógép nagykereskedők,
Ausztria-Magyarország legnagyobb, legrégibb és legmegbizhatobb kerékparraktara,
BUDAPEST, József-körut 41. szám.
Fiókuzlet Baros-tér 4. II. Zsigmond-u. 9.

Javitásokat, saját muhelyeinkben szakértelemmel, olcsón eszközlünk. Használt gépeket beszerelünk.

kerékpar és alkatrészekrol ingyen es bérmentve.

259/1906 végő.

Arverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szombathelyi kir. törvényszék 1904 évi 3496 p. számu végzése következteben dr. Balassa Jenő ügyvéd által képviselt Rosenthal Lipot celldömölki lakos felperes javara Varga János csönge i lakos alperes ellen 428 korona s jar. erejéig 1906 evi julius hó 9-én foganatosított kielegites végrehajtas utján lefoglalt és 664 koronára becsült következő ingosagok ugy mint: egy négylóerejü csép ógep jargánnyal, gazdasági eszközök, 2 darab lo, 6½ keteszt rozs és egyeb targyak nyilványos arvercsen eladatnak.

Mely arverésnek a celldömölki kir. járásbiróság 1906 évi V. 189/3 szamu végzes folytán 428 korona hatralekos tokekoveteles, ennek 1904 evi februar ho 14-ik napjatól járó 6% kamatai, és eddig összesen 61 korona 35 fillerben biróilag már megállapitott költségek erejeig, Csönge községben az alperes lakásan leendo eszközlésére *1906. évi september hó 5-ik napján delelőtt 9 órára* határidoül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozok ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg hogy az erintett ingosagok az 1881 évi LX t. c. 107. és 108. §-a értelmeben készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igeronek, szükség esetén a becsaron alul is el fog adatni.

Amennyiben az arverezendo ingosagokat mások is lefoglaltattak, és azokra kielegitési jogot nyertek volna, ezen arverés az 1881 evi LX. t.-c. 120. §. értelmeben ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Celldömölk, 1906 évi aug. hó 20-ik napjan

ZABORSZKY kir. bir. végrehajtó.

Védjegy: „Horgony"

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régjának bizonyult háziszer, mely már több mint 30 ev óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvenynél, csúznal és meghuzetnel** bedörzsölőképpen használva.

Figyelmeztetés. Sokszoros hamisitványok miatt bevásárláskor csak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a **„Horgony"** vedjegygyel és a **Richter czégjegyzessel** ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben 80 fill., 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólva minden gyógyszertárban kapható. — Foraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapesten.**

Richter gyógyszertára
az **„Arany oroszlánhoz", Prágában.**
Elisabethstrasse 5 neu. Az ... napi szétküld.

Hirdetéseket
jutányos áron felvesz
a kiadóhivatal.

Rohitschi „Styria forrás"

gyógyviz. orvosilag ajánlva: gyomordaganat, görcsök, vesegyuladás, gyomor és bélhurut, cukorbetegség, májbajok stb. ellen. Kitünő gyógyeredmény! Nagybani raktár Magyarország részére:

Hoffmann Józsefnél Budapest.
Báthory-utca 8. szám.

HORNYOS ZSINDELY
ALAGCSOVEK
ISZAPOLT ANYAGBÓL
BÉRMENTAE minden állomásra.
Bövebbet: GAYER GYULA czégnél
Celldömölk.
∴ Első Szombathelyi Gőztéglagyár. ∴

Nyomdász tanoncul
egy-két középiskolát végzett fiut kedvező feltételek mellett azonnal felvesz
„Vörösmarty"-nyomda,
DEVECSER.

CSATÁRY KÁROLY
polgári és egyenruha szabó
SZOMBATHELY,
Király-utca, Technet-féle házban.

Készitek a legujabb divat szerint, a legkitünőbb kivitelben, versenyképes árakon, teljes garancia mellett, mesteri szabásban a legfinomabb **magyar, angol és francia** szövetekből
férfi-ruhákat
és elvallalom bármiféle
egyenruhák
készitését is.

Kivánatra mintákat küldök, avagy egy levelezőlapon történt meghivásra bárhová személyesen elmegyek.

Szives támogatást kérve, — maradtam illő tisztelettel

Csatáry Károly,
polg. és egyenruha szabó
SZOMBATHELY

SZEIFERT JOZSEF POZSONY
cs. kir. udv. fegyverszálító. — Interurbahn telefon 252.

Ajánlja dus raktárát:

Henri Pieper eredeti Diana fegyverekből ugyszintén célszerü Hemmerle-féle fegyverekből

P. Sauer u. Sohn cég Krupp Frigyes-féle különleges acélcsövü fegyverekből,

eredeti gyári árakon.

Legujabb!! Browning féle önmüködő ismétlő seretes vadászfegyver 12 öbn. ered. gyári áron azaz 210 kor ért nálam kapható

Cs. es kir. állami áruda által osztrák-magyar füstnélküli I. számu vadászati es tárcsa-lőporral töltött töltények, továbbá szállitok minden fajta kész vadásztölteményeket mindenkor pontosan és frissen töltve minden kaliberühöz a legolcsóbb áron.

Vadászati, utazási és sportkülönlegesség! Saját lövölde!

A pozsonyi II-ik mezőgazdasági országos kiállitás alkalmával **vadászfegyvereim** és vadászeszközök az egyedüli aranyérmet nyertek.

Huss László

„Vadászkürt"-vendéglője Szombathely, Hollán Ernő-utca. — A főtisztelendő papság, a jegyzői és tanitói kar kedvelt találkozási helye. — **Magyar konyha!** — **Somlyói és Badacsonyi borok, valódi tiszta, hamisitatlan minőségben. Mérsékelt árak!**

Nyomatott a kiadótulajdonos »Vörösmarty«-konyvnyomda és hirlapkiadó-vállalat gyorssajtóján Devecserben. 1906.